

ДЕЦА ПОД МИНИМАЛНАТА ВЪЗРАСТ ЗА НАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ

СТАНДАРТИ И
ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Любомир Крилчев

12 септември, 2025

Минимална възраст за наказателна отговорност е минималната възраст, под която по закон децата не са в положение да нарушават наказателното право (точка 8 от ОК № 24 на КПД).

Ключови концепции и факти

Психическа и Емоционална зрялост

Doli incarax (лат. Неспособен да причини вреда) vs. **Една минимална възраст за НО**

Специална защита за деца под МВНО

Предаване на деца под МВНО на социалната система

Коя е минималната възраст? – **Общ коментар 24 КПД**

Какви са алтернативите за децата под МВНО?

1. Социални и образователни програми

- Индивидуални планове за подкрепа.
- Програми за поведенческа промяна, социални умения, училищна реинтеграция.

2. Мултидисциплинарна работа

- Включване на социални работници, психолози, педагози, здравни специалисти.
- Координирана оценка и интервенция.

3. Програми за родители/настойници

- Обучения, консултации и подкрепа за родителите, за да могат да се справят с поведението на детето и да осигурят стабилна среда.

4. Местни и общностни услуги

- Центрове за дневна грижа, младежки клубове, спортни и културни дейности.
- Работа с общността за намаляване на стигмата.

5. Изключителни случаи на настаняване

- Само когато детето е в риск или няма безопасна семейна среда.
- В малки, семейноподобни структури, с фокус върху рехабилитация.

Systematic Responses to Children under the Minimum Age of Criminal Responsibility who have been (Allegedly) Involved in Offending Behaviour in Europe and Central Asia

СИТУАЦИЯТА В БЪЛГАРИЯ

България разполага с нормативна рамка, която формално предвижда алтернативи на наказателната отговорност за деца под 14 години. Но на практика, системата е фрагментирана, реактивна и често прекалено репресивна.

Липсват интегрирани услуги, мултидисциплинарни екипи, подкрепа за семейството и ефективни механизми за превенция.

Нужна е реформа, която да постави детето в центъра – не като обект на контрол, а като субект на права. Реформа, която да замени институционализацията с подкрепа, наказанието с възстановяване, и изолацията с интеграция.

Благодаря за вниманието!

Любомир Крилчев

lkirilchev@unicef.org